

Tidningen

SVENSK TORV

Nr.2/2025

S. 4-5

Miljömålsberedning
och politikermöten

S. 10-11

Hur ska Europa klara
den växande torvbristen?

S. 6-7

Forskare från hela
världen samlas i Sverige

Vad vet du
om aktivt kol?

Aktivt kol används vid såväl rening av vatten som luft och mark. Det används även vid medicin- och kosmetikaproduktion och vid produktion av livsmedel. Torven är det bästa råmaterialet vid produktion av aktivt kol och idag importeras ca 80 % av det aktiva kol vi använder Europa. Läs mer om varför aktivt kol är så viktigt på sid 8.

Tidningen Svensk Torv ges ut av Branschföreningen Svensk Torv och riktar sig till beslutsfattare, politiker, företag, föreningar och opinionsbildare samt medlemmar och intresserade.

Tidningen medföljer även som bilaga i tidningen Viola.

Nr 2 2025

Chefredaktör

Rita Larsson, Neova

Redaktionsråd

Pia Holmberg, Hasselfors Garden
Samuel Steen, Jiffy Group
Erik Hjalmarsson, Mullmäster

Produktion och layout

Katarina Magnusson,
Balanserad Kommunikation

Branschföreningen Svensk Torv

www.svensktorv.se
info@svensktorv.se

Branschföreningen Svensk Torv är en samarbetsorganisation för torvproducenter och användare av torv för energiändamål, i yrkesmässig trädgårdsodling och hobbyodling som substrat och jordförbättring samt som strö inom djurhållning. Syftet är bland annat att informera om torv och verka för att torv och torvmark förvaltas på ett hållbart sätt.

Svensk Torv ger ut denna tidning samt publicerar nyheter och artiklar på www.svensktorv.se, LinkedIn och Facebook @svensktorv.

Kampen fortsätter

När vi nu summerar ännu ett innehållsrikt nummer av Tidningen Svensk Torv är det med både stolthet och beslutsamhet. För trots motvind, politiska förslag om förbud och en ofta förenklad debatt, visar denna utgåva att torvbranschen inte bara står upp – vi går framåt. Branschen ger inte upp.

Forskningen ger oss nya argument och torvråvaran har så goda egenskaper vilket bidrar till utveckling av nya samhällsviktiga användningsområden. Den estniska studien visar att växttorv inte är den klimatbov den ofta utmålas som – tvärtom kan den bidra till långsiktig kolinlagring och förbättrad jordhälsa. Det är kunskap och noga överväganden som måste få genomslag i klimatpolitiken.

Torven är en oundgänglig resurs

Torven är en fortsatt oundgänglig resurs – inte bara för odling, utan också för vattenrening, livsmedelsproduktion och beredskap. Neovas satsning på aktivt kol visar hur torv kan spela en nyckelroll i framtidens hållbara samhälle. PFAS som förorenat dricksvatten och mark på flera ställen kan tas bort med aktivt kol tillverkad av torv.

Svegro påtalar också att utan torv riskerar vi att få en ökad import av både odlingssubstrat och

livsmedel med negativ miljöpåverkan och minskad beredskap som följd. Testodling med olika substrat visar tydligt att utan torv, ingen svensk självförsörjning.

Vi ser också hur vi gör vår röst hörd. Genom möten i Riksdagen, deltagande i Odlingstorvsutredningen och närvaro på internationella konferenser som IPS och BPPE, visar vi att vi är en kunnig, engagerad och lösningsorienterad bransch. **Branschen är inte emot förändring – vi vill vara en del av den!** Men förändring måste byggas på fakta, inte förenklningar och nonchallans.

Sverige har möjlighet att visa vägen. Med Europas största torvmarksareal i förhållande till landyta, med forskning i världsklass och med en bransch som redan arbetar med hållbarhet, har Sverige alla förutsättningar att bli en förebild för ansvarsfull torvproduktion och torvanvändning inom Europa.

Det är därför kampen fortsätter. För torven. För odlingen. För klimatet. För framtiden.

Rita Larsson, ordförande,
Branschföreningen
Svensk Torv

Svensk Torv har expertis med i Odlingstorvsutredningen

Finansdepartementet har nyligen tillsatt en utredning med namnet Odlingstorvsutredning.

Utredaren ska föreslå samhällsekonomiskt effektiva åtgärder för att begränsa klimateffekterna av odlingstorv i syfte att nå det långsiktiga klimatmålet till 2045 samt de EU-åtaganden som Sverige har på klimatområdet.

Utredningen skall även bedöma vilka åtgärder som är mest ändamålsenliga och även lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget kommer att lämnas över till Regeringen senast den 12 februari 2025.

Ledamöter i utredningen är utöver sex tjänstemän från Finansdepartementet experterna Pia Holmberg, Svensk Torv – Hasselfors Garden samt Anna Haglund Ståhl från Jordbruksverket.

Läs mer om utredningen på regeringens hemsida: regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2025/03/dir.-202529

- Den känns hedervärt att jag får representera Svensk Torv i denna utredningen som är viktig för torvbranschen. Till skillnad från Miljömålsberedningen är målet med denna utredningen att hitta en väg framåt för torvindustrin och koppla miljöpåverkan till olika skattenivåer. Vi har haft några möten i gruppen och det är givande att få vara med och bidra med sakkunskap om torv och de verkliga förutsättningarna för branschen, säger Pia Holmberg

Mindre klimatpåverkan när torven återvänds till jorden

I klimatdebatten antas ofta att torvens hela kolinnehåll omvandlas till koldioxid efter användningen. Det stämmer för energitorv, men hur är det med torv som används till odling eller som strömmaterial? En ny studie visar att växttorv har en betydligt mer komplex roll i kolcykeln och kan bidra till långsiktig kolinlagring i jordar.

En färsk estnisk forskningsrapport* ger en mer nyanserad bild av växttorvens klimatpåverkan. Studien undersöker torvens hela livscykel ur ett cirkulärt perspektiv och visar att torvens slutliga destination har stor betydelse för dess klimatpåverkan.

Viktigt att torven beräknas rätt

Estland är en av Europas största producenter och exportörer av växttorv. Därför är det av stor vikt för landet att torven beräknas korrekt i klimatrapporeringen till LULUCF och EU:s klimatmål. Forskarna fann att estnisk växttorv har en faktisk kolhalt på 47,4 %, vilket är betydligt lägre än IPCC:s schablonvärde på 60 %. Dessutom visar deras mätningar att under ett års användning som odlingssubstrat förloras bara cirka 2 % av torvens organiska kol som koldioxid.

I många klimatberäkningar antas att hela kolförrådet oxideras vid användningens slut, vilket leder till en kraftig överskattning av klimatpåverkan. Forskarna frågade istället vad som verkligen händer med torven och kunde visa att större delen av kolet stannar kvar. I studien tas flera cirkulära användningsområden upp där i princip alla innebär att torven återförs till marken och bidrar med mer klimatnytta:

1. Återanvändning som odlingssubstrat
2. Plantering med rotklump
3. Kompostering
4. Användning i utemiljö
5. Jordförbättring i jordbruk
6. Täckmaterial i t.ex. stentäkter (framtida potential)
7. Råvara för nya produkter som aktivt kol mm (framtida potential)

Efter användning hamnar i de flesta fall alltså 98 % av kolet tillbaka i marken igen. Dessutom visar studien att omkring 30 % av kolet förblir stabilt i jorden i minst 100 år. Torv fungerar inte bara som ett effektivt odlingssubstrat, utan kan bidra till långsiktig kolinlagring och förbättrad jordhälsa i sin efteranvändning.

Torven svår att ersätta

Torvens unika egenskaper gör den fortsatt svår att ersätta i trädgårdsnäringen. Samtidigt öppnar resultaten för en mer rättvis klimatrapporering. I sin slutsats föreslår forskarna att indirekta utsläpp från växttorven bör beräknas i det land där torven används, baserat på faktisk användning och efteranvändning. De rekommenderar också att livscykelanalyser bör inkludera hela kedjan – från utvinning till slutlig inlagring i jord – snarare än att anta att all kol försvinner vid användningens slut.

*A Kull, M Küttim, 2025, Implementing circular economy principles in the use of horticultural peat products produced in Estonia and reducing related greenhouse gas emissions in the LULUCF sector.

Text: Pia Holmberg
Foto: Hasselfors Garden

Angående Miljömålsberedningens förslag: Vad händer vid ett förbud mot produktion av odlingstorv i Sverige?

Text: Per-Erik Eriksson

Miljömålsberedningen har föreslagit i sin utredning SOU 2025:21 *"Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF)"* att produktionen av torv i Sverige skall förbjudas, förutom en beredskap att i ett krisläge producera energitorv.

När detta förslag nu har varit ute på remiss är en huvudkritik mot utredningens förslag att ett sådant förbud drabbar produktionen av växttorv som bland annat används för produktion av odlingssubstrat till livsmedel.

Tunga remissinstanser har nu också riktat kritik mot förslaget att förbjuda torvproduktion i Sverige. Bland dessa återfinns flera tungviktare i branschen. LRF skog, LRF, Svenskt näringsliv, Skogsindustrierna, Svebio, Jordbruksverket, Norra skog, Skogssällskapet, Kungliga skogs och lantbruksakademien, Svenska jordägarförbundet, Sveriges kommuner och regioner, Södra skogsägare, Energimyndigheterna och Sveriges Lantbruksuniversitet. Alla mycket kritiska till möjligheten att vid ett förbud av produktion av torv i Sverige få fram ersättningsmaterial för torven inom odlingsbranschen.

Södra skogsägarna påpekar i sitt yttrande: "Innan ett sådant beslut (om förbud för torvproduktion) fattas är det viktigt att säkerställa att tillräckligt med odlingstorv för exempelvis plantskolor och kommersiella trädgårdsodlingar finns tillgängligt, eftersom det än så länge inte finns några likvärdiga alternativ. Som beredningen framför så finns det en risk att Sverige kommer att behöva importera torven från andra länder varvid åtgärden inte får någon effekt på EU:s totala LULUCF-mål."

Energimyndigheten förordar i tidigare utredning torven som ett lämpligt beredskapsbränsle, vilket också försvarsmakten har belyst i miljömålsberedningen.

Vad som väntar oss vid en utfasning av torv som odlingssubstrat formulerar Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) tydligt: "...men bedömer att en utfasning innan 2030 riskerar brist på livsmedel som odlas i växthus med torv som planteringsjord eller odlingssubstrat."

Sveriges skogsindustrier formulerar detta på följande vis: "Torv är en viktig råvara som behövs för produktionen av bland annat skogsplanter. I svenskt skogsbruk odlas och planteras årligen ca 400 miljoner planter."

Om torvproduktion förbjuds i Sverige kommer den svenska torven med stor sannolikhet att ersättas av importerad torv. Vi skapar därmed ett importberoende av produkter som är enormt viktiga inom livsmedelsproduktionen och som kommer att saknas i händelse av krig eller annan katastrof.

MILJÖMÅLSBEREDNINGEN

Miljömålsberedning är en parlamentarisk utredning som har verkat på regeringens uppdrag i två år. Med parlamentarisk avses att alla åtta riksdagspartier har haft med varsin representant.

Stor del av utredningen kretsar kring torv och torvbruket. Flera förslag är direkt hotande mot verksamheten. Man föreslår bl.a att det från den 1 januari 2026 inte längre ska beviljas tillstånd för torvproduktion, om det inte anses nödvändigt för totalförsvarets behov av beredskapsbränsle.

Svensk Torv och Svegro har besökt Riksdagen

Rita Larsson, Pia Holmberg och Kristin Orrestig besöker Riksdagen.

Den 23 oktober besökte en delegation från Svensk Torv och Svegro Riksdagen för möten med tre Riksdagspartier. Syftet med besöket var att ge branschens synpunkter på Miljömålsberedning och deras förslag att förbjuda nya tillstånd för torvtäkter i Sverige från 1 januari 2026.

Under dagen genomfördes enskilda möten med Kjell-Arne Ottosson, KD, Elin Nilsson, L och Martin Kinnunen, SD. Budskapet under alla tre möten var att Sverige behöver ha en fortsatt verksamhet kopplat till

torvproduktion, både för svensk livsmedelsförsörjning, men också ur ett beredskapsperspektiv.

Odlingsbranschen behöver torvbaserade odlingssubstrat

Kristin Orrestig, vd på Svegro, förevisade under mötet skillnader i olika odlingssubstrat. Hennes budskap till politiken var att odlingsbranschen behöver torvbaserade odlingssubstrat, för att kunna bedriva en effektiv odling.

Om svensk torvproduktion försvinner behöver odlingssubstrat importeras då det idag inte finns några alternativa substrat i Sverige som ger samma kvalitet. Importen innebär dyrare livsmedel och negativ miljöpåverkan med bland annat extra transporter.

Om det behövs torv i en krissituation går det inte att på kort sikt starta upp produktionen

Under mötet påpekades också vikten av att ha en livskraftig torvproduktion i beredskapsperspektiv. Om det behövs torv i en krissituation går det inte att på kort sikt starta upp produktionen. Det innebär långa ledtider innan torven kan sköras.

För Svensk Torv deltog ordförande Rita Larsson, vice ordförande Pia Holmberg samt Per-Erik Eriksson, Agaton Communications.

Text och foto:
Per-Erik Eriksson

Sverige i centrum för den globala torvdebatten - från Gysinge till Abisko

Norrmossaflön 2025, foto: Anna-Helena Purre

Text: Monica Dupouy

Vart fjärde år samlas världens främsta experter för att diskutera framtiden för torv och torvmarker vid den internationella konferensen arrangerad av International Peatland Society (IPS). År 2024 hölls den 17:e konferensen i Taizhou, Kina – och år 2028 kommer den att äga rum i Riga, Lettland.

Mellan dessa stora världskongresser hålls mindre, internationella IPS-konferenser. Senast Sverige stod värd var i Stockholm 2012 – och nu, efter tretton år, återvände IPS-konferensen "Peatlands for Environment, Economy and Society" till Sverige igen. Den 9-12 juni, 2025 samlades 78 torv- och torvmarksexperter från 18 länder på Gysinge Herrgård, i Sandvikens kommun.

Årets svenska IPS-konferens arrangerades i samarbete mellan IPS, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Stiftelsen Svensk Torvforskning (Torvforsk) som även är IPS svenska kommitté.

Sabine Jordan, forskare vid Institutionen för mark och miljö på SLU och ordförande för TorvForsk, var med sina kollegor ansvarig för organisationen av årets internationella IPS-konferens.

Där vetenskap och politik möts – för hållbara beslut

IPS är en global organisation som samlar forskare, myndigheter, företag och beslutsfattare kring frågor om torv, torvmarker och deras betydelse för klimatet, den biologiska mångfalden, hydrologin, ekonomin och samhället. Här möts vetenskapen användning och politik för att avgöra hur vi ska hantera en av jordens naturresurser – torven. Under årets svenska IPS-konferens deltog bland andra Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Naturvårdsverket.

Behovet av globala organisationer som IPS har kanske aldrig varit större. Det är här världens ledande experter delar kunskap, bygger förståelse och försöker se helheten – från klimat och ekologi till ekonomi och samhällsnytta. Samtidigt behöver de som stiftar lagar och regler också vara insatta i vad forskningen faktiskt visar. För att kunna fatta hållbara beslut måste vi kunna prata om torven med gemensamma fakta på bordet.

Sabine berättar att de hade hoppats att även de svenska aktivisterna skulle delta på konferensen, för att lyssna, lära och bidra till dialogen. – Men det var ingen som dök upp. Det finns även andra forum där de är välkomna, men det verkar inte finnas något intresse för dialog, säger hon.

Hon understryker vikten av att kunskap och beslutsfattande hänger ihop:

- De som formar framtidens lagar om torv måste vara uppdaterade och insatta i ämnet. Det är därför dessa konferenser och kongresser finns – för att forskare ska kunna informera, förklara och utbilda alla som berörs och tar beslut, berättar Sabine.

Fältbesök till torvmarkerna – från orörda myrar till brukade landskap

Under konferensen fick deltagarna möjlighet att följa med på utflykter till olika typer av torvmarker i området kring Gysinge – både brukade och orörda.

Exkursionerna till de orörda torvmarkerna var bland annat till den stora högmossen Jordbärsmuren, en naturlig myr där deltagarna fick lära sig mer om torvmarkens utveckling och typiska växtlighet. Samt till Östa Stormossen, ett Natura 2000-område, där man vandrade från en liten naturlig myr över rullstensåsnarnas landskapsformationer.

Besöken gick också till de brukade jordbrukstorvmarkerna Broddbö och Bälunge mossar samt till Norunda, där torvmarken nyttjas inom skogsbruket. Vid Norrbo och Gråtängerna fick deltagarna se en fabrik för odlingssubstrat, en aktiv torvtäkt och flera olika återvåtade områden – exempel på hur forskning och praktik möts i det svenska landskapet.

Fortsatt exkursioner – från Sundsvall till Lapplands fjällmyrar

För många deltagare förlängdes vistelsen då 15 forskare och experter reste vidare på en efterkonferensexkursion till Lappland, för att studera svenska torvmarker på plats – från återställda torvmarker till aktiva täkter. Där fick de uppleva några av norra Sveriges torvmarker.

På väg norrut mot Kiruna gjordes ett stopp vid Norr-mossaflö, ett återvättningsområde utanför Sundsvall. Här avslutades torvutvinningen 2021 efter minskad efterfrågan på energitorv, och området återvättades 2023. Redan året därpå hade forskare räknat in över 100 fågelarter, varav 30 rödlistade – ett tydligt exempel på hur snabbt naturen kan återhämta sig när förutsättningarna är rätt.

Och i Abisko möttes deltagarna av gyllene hjortronblomning, fjällandskapets öppna vidder och stenrika moräner – ett landskap som tydligt visar torvmarkernas mångfald och dynamik i Sveriges nordliga ekosystem.

ICOS – en europeisk forskningsinfrastruktur

Under exkursionerna fick deltagarna även tillfälle att besöka tre av Sveriges ICOS-stationer (Integrated Carbon Observation System) – Norunda (nära Gysinge), Degerö Stormyr (nära Umeå) och Abisko-Stordalen. ICOS är ett europeiskt nätverk som finns i ett tiotal länder, inklusive Sverige och som mäter växthusgasflöden mellan mark,

vatten, växter och atmosfär. Här samlas data som visar hur torvmarker lagrar eller avger kol, och hur klimatförändringar och återvätning påverkar dessa processer. Mätningarna används i internationell forskning för att förstå hur våra ekosystem verkligen påverkar klimatet.

Återvätning är den stora frågan just nu

Återvätning av torvmarker är just nu den största frågan i torvdebatten både i Sverige och internationellt. Frågan stod också i centrum och diskuterades under årets IPS-konferens.

- När kunskapen om återvätning saknas, eller inte respekteras, kan välmenande projekt få motsatt effekt. Just därför är utbildning och dialog så avgörande. Det handlar inte bara om att utbyta kunskap, utan också om att visa Europa att Sverige kan vara ett föregångsland - att vi gör bra och hållbara insatser, menar Sabine.

Om man återväter utan riskbedömning, uppföljning och förståelse för markens förutsättningar kan resultatet bli katastrofalt. Återvätning handlar inte bara om att höja vattennivån – utan om att förstå var det gör mest nytta och hur det påverkar klimat, ekosystem och lokalsamhällen. Men samtalet om torv och återvätning är ofta polariserat. Diskussionen tenderar att bli svartvit, där den som ropar högst får mest uppmärksamhet. I den offentliga debatten blir dränering per automatik något negativt – medan verkligheten är mer komplex. Forskningen visar att allt inte kan eller bör återvätas, och att varje markområde måste bedömas utifrån sina egna naturliga och samhällsliga förutsättningar.

Från slagord till fakta

- När beslut och forskning grundas på realistiska argument snarare än förenklade slagord, då kan vi nå fram till en mer reflekterad politik för hur vi hanterar våra resurser. Ta torven som exempel - tidigare dränerades den på statlig order för att försäkra livsmedelsförsörjningen och skogsodlingen. Nu måste den återvätas på samma reglerade sätt, om behovet av dess användning inte längre finns, säger Sabine.

Exkursion ledd av Gustaf Granath på Jordbärsmuren, en av Mellansveriges största högmossor.

Bilden bredvid visar rundsileselhår.

Foto: Pia Holmberg

Aktivt kol är en kritisk resurs

- och torven är det bästa råmaterialet vid produktion

Text:
Katarina Magnusson
Foto: Neova

Markus Tykkyläinen är vice vd för Neova oy i Finland och ansvarig för torvproduktionen i Finland, Sverige och Estland. De producerar råmaterial till bland annat växttorv, strötorv och lite energitorv men en av de nyare produkterna är aktivt kol producerat av torv.

Aktivt kol används vid såväl rening av vatten som luft och mark. Det används även vid medicin- och kosmetikaproduktion och vid produktion av livsmedel. Vid till exempel produktion av matolja används aktivt kol för att ta bort föroreningar, färgämnen och oönskade aromer.

- Idag är Europa helt beroende av importerat aktivt kol. Ca 80 % av det aktiva kol vi använder i Europa importeras från bland annat Sydostasien men framför allt från Kina där det produceras av fossilt kol. Det vill säga samma kol som man använder i kraftverk som bränsle och som vi i Sverige och Finland arbetat hårt med att minska användningen av, berättar Markus.

Det var mot denna bakgrund som Neova beslutade att starta produktion av aktivt kol.

Torvens egenskaper är unika

Aktivt kol har olika kvalitet beroende på vilket råmaterial som används vid produktionen och här är torvens egenskaper unika. När man till exempel renar smutsigt vatten måste man ta bort olika kemiska föroreningar. Om man använder kol, trä eller kokosfiber som råmaterial så produceras ett aktivt kol som kan ta bort vissa storlekar av molekyler. När aktivt kol produceras av torv blir användningsområdet bredare då det aktiva kolet tar bort många fler molekyler.

- Aktivt kol producerat av torv har mycket speciella egenskaper som innebär att vid rening av vatten behöver du inte veta exakta vad du ska ta bort eftersom aktivt kol av torv tar bort allt, säger Markus.

Det finns fler fördelar med aktivt kol producerat i Europa som Neovas kunder värderar högt. Industriella kunder minskar de risker det medför att vara beroende av import

från länder utanför Europa och att använda närproducerat aktivt kol är även mer hållbart.

- Vi arbetar intensivt med att göra vår torvproduktion så hållbar som möjligt och att ta vårt ansvar för ett hållbart samhälle, säger Markus.

All torv passar inte för produktion av aktivt kol då det är ett organiskt material med olika förutsättningar. Aktivt kol som används i medicin-, kosmetika- och matindustrin begränsar vilken torv som kan användas då det gäller människors hälsa. Torven får till exempel inte innehålla vissa metaller. Därför är det viktigt att veta varifrån råmaterialet kommer och välja olika torvmaterial till olika produkter och efter olika krav.

- Även om vi har producerat torv i många år och känner materialet väl så behöver vi utveckla och fördjupa våra kunskaper ytterligare och även utveckla våra processer så att vi kan optimera användningen av olika torvråvaror ännu bättre, säger Markus.

PFAS tas bort med aktivt kol

PFAS, eller per- och polyfluorerade alkylsubstanter, är en grupp syntetiskt framställda kemikalier som är kända för att vara extremt svårnedbrytbara. PFAS finns i miljön och har förorenat dricksvattnet på flera ställen i bland annat Sverige. Vattenreningen är det största användningsområdet för det aktiva kol som produceras hos Neova idag. Aktivt kol är den enda möjligheten att rena stora volymer av dricksvatten och behovet kommer att öka kraftigt.

- Det finns andra sätt att rena vatten men när det gäller just PFAS så behövs torvens egenskaper. Vi kan hjälpa samhället med vår produkt och det känns mycket meningsfullt, säger Markus.

Han berättar vidare att man forskar på andra möjligheter och vissa fungerar i ett laboratorium men när det sedan kommer till stora volymer så är torven fortfarande allra bäst.

Det aktiva kolet produceras i en 30 meter hög ugn med 15 nivåer.

Materialet matas in högst upp och sjunker ner samtidigt som temperaturen ökar. Vid de första 2-4 nivåerna är temperaturer densamma som vid produktion av biokol, det vill säga 200-400 grader celsius.

Temperaturen höjs genom att ånga som är över tusen grader celsius tillförs. Ångan aktiverar biokolet så att aktivt kol skapas.

Markus Tykkyläinen vid produktionsanläggningen

Aktivt kol

Svensk självförsörjning av livsmedel i farozonen

Svegro producerar ekologiskt odlade och KRAV-märkta färska örter och sallat. De har stort fokus på miljö och på att minska sitt klimatavtryck. Nyligen fick Svegro ta emot besök av Sveriges klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari när Liberalerna på Ekerö arrangerade en dag med bland annat besök hos lokala företag samt kommunala verksamheter – allt med fokus på miljöfrågor.

Under besöket lyfte Svegro flera viktiga frågor för den gröna näringen. Svensk självförsörjning och vikten av en robust inhemsk produktion och livskraften i svensk odling var några av frågorna.

- Vi odlar främst svenska ekologiska örter och sallat. Vi stöter på hårt motstånd från billig import både från Afrika och Sydeuropa som inte är ekologiskt odlade och bland annat innehåller pesticider (bekämpningsmedel). Det ställs inte heller samma krav på de importerade örterna som det ställs på oss när det gäller fossilfria transporter eller arbetsvillkor. Hur ska vi klara den inhemska livsmedelsförsörjningen om vi inte kan ha en livskraftig livsmedelsproduktion, säger Kristin Orrestig, vd på Svegro.

Idag arbetar yrkesodlare i Sverige med en hög andel torv i sina odlingssubstrat och det kopplat till miljömålsberedningens förslag att förbjuda torvproduktion är ytterligare ett hot mot den inhemska livsmedelsförsörjningen. Idag finns inget likvärdigt alternativ till torven varken när det gäller kvalitet eller mängd.

Förbud mot torvproduktion innebär import med negativ miljöpåverkan

- Ett förbud mot torvproduktion innebär att vi måste importera torv eller annat substrat vilket innebär negativ miljöpåverkan både på grund av materialet och transporten, säger Kristin Orrestig.

Kristin Orrestig

Vid miljö- och klimatministerns besök visade Svegro bland annat ett odlingsstest med olika odlingssubstrat. I testerna odlades basilika, timjan och sallat i tre olika substratblandningar. En blandning bestod av träfiber och kompost, en var 100 % biomull och en odling gjordes i det odlingssubstrat som Svegro idag använder och som är en blandning av torv och kompost. Efter redan några dagar visade skillnaden i tillväxttakten att alternativet till torv fungerar mycket sämre.

- Utan torv kommer vi att få för mycket svinn eller kanske inte ens kommer att nå en färdig produkt. Det i sin tur innebär ökat behov av import av livsmedel med ökade negativ miljöpåverkan och minskad beredskap som följd, säger Kristin Orrestig.

Kristin menar att yrkesodlare idag inte använder torv för att de inte är engagerade i miljöfrågan utan för att alternativet inte fungerar. Man arbetar intensivt med sitt klimatavtryck och på sista raden är torvens klimatpåverkan dessutom mycket liten.

Hon säger också att med intensiva insatser kommer man att kunna nå hållbar odling med lågt svinn även i andra odlingssubstrat. Forskning pågår kring substratutveckling men i dagsläget har såväl skogsplantor som blommor och grönsaker samma utmaning. Utan torv ingen inhemsk självförsörjning!

Text: Katarina Magnusson
Foto: Svegro

På bilden visas ett odlingsstest av timjan i olika odlingssubstrat. Resultatet på bilden är efter några dagar.

Raden längst till vänster är odlad i ordinarie odlingssubstrat som är en torvblandning. De tre raderna i mitten odlas i en träfiberblandning och de tre till höger i biomull.

Hur ska Europa klara den växande torvbristen?

Text: Monica Dupouy
Foto: Aleksejs Belokopitovs

När över 350 deltagare från mer än 20 länder samlades i Riga i september, för det årliga Baltic Peat Producers Forum (BPPF) stod en fråga i centrum: Hur ska Europa klara den växande bristen på torv?

BPPF är det självklara navet för torvbranschens framtidsdiskussioner – och 2025 års upplaga var särskilt relevant mot bakgrund av den ökande torvbristen, nya EU-regler och en tydlig global maktförskjutning.

Årets forum, organiserat av Latvian Peat Association, präglades av en tydlig insikt: Medan efterfrågan på torv i Europa fortsätter att öka, minskar den inhemska produktionen snabbt – en följd av politiska restriktioner och tillståndprocesser som blir både svårare och dyrare att få igenom.

Sedan starten 2001 har BPPF varit den viktigaste mötesplatsen för torvindustrin världen över. Här samlas forskare, producenter, beslutsfattare och miljöorganisationer för att diskutera torvens framtid – och hur den kan hanteras hållbart i en tid av klimatmål och försörjningsutmaningar. Hannu Salo, är chef för torv på Bioenergia – The Bioenergy Association of Finland och koordinator i Peat Alliance och han var en av årets deltagare och facilitator.

Hannu Salo i panelen längst till vänster

- Europa är på väg mot torvbrist men inte för att vi saknar torv som resurs. Problemet ligger i de nationella och europeiska besluten – och i svårigheten att få tillstånd, berättar Hannu.

Torvsektorn globalt

Hannu menar samtidigt att mycket har hänt de senaste åren. Diskussionerna om torvens roll i samhället har breddats, och politiker börjar förstå dess betydelse för matsäkerhet och livsmedelsproduktion. Torv är fortfarande oersättlig som råvara i den omfattning och stabilitet som krävs för modern växtproduktion. Den har

“Today, peat remains the main constituent for many growing media mixes as no other material combines as many favourable characteristics as this material.”

Growing Media Europe

Grow with peat

dessutom blivit en alltmer strategisk resurs för både matförsörjning och skogsplantering.

I år låg fokus helt på odlingstorven och hur bristen påverkar Europas självständighet och framtida beredskap.

- Globalt går det ganska bra för torvsektorn, särskilt i Kanada och Ryssland. Ryssland exporterar dessutom stora mängder till Kina, där efterfrågan på mat, växter och frukt ökar i takt med landets tillväxt, berättar Hannu.

Beroende på hur Europa framöver hanterar frågor om tillstånd för torvutvinningen kan unionen snart tvingas importera torv i större skala – trots att resurserna finns på hemmaplan.

- Den stora frågan alla ställer sig är: Vill vi verkligen vara beroende av importerad torv i framtiden – när vi har inhemska tillgångar? säger Hannu.

Torven en missförstådd strategisk resurs

Torv har länge haft en självklar plats i Europas historia. Den har värmt våra hus, hjälpt plantor att gro och säkrat vår självförsörjning i kristider. Men i dagens klimatdebatt har tor-

ven ofta reducerats till en symbol för det fossila och föråldrade – trots att behovet av hållbara, lokala resurser för livsmedelsproduktion och skogsplantering bara ökar.

Frågan är om vi har råd att bortse från torvens strategiska betydelse.

En global marknad i obalans

Medan Europa minskar sin torvutvinning ökar produktionen i andra delar av världen. Kanada och Ryssland står tillsammans för en stor del av världens torvresurser. Kanada har infört strikta hållbarhetskrav och återställningsprogram (Veriflora-certifiering), medan Ryssland har låga miljökrav och bristande transparens – men en snabbt växande export till bland annat Kina.

I Europa fortsätter torven att vara avgörande för växtproduktion, men bristen på egen utvinning leder till ökad import – ibland från mindre hållbara källor. Resultatet är ett klimatpolitiskt dilemma: EU riskerar att ersätta hållbart producerad nordisk torv med mindre spårbar torv från andra världsdelar.

Sverige kan visa vägen

Sverige har Europas största areal torvmark – både resurser och kunskap för att kunna hantera det hållbart. Med rätt regelverk och politiska beslut kan landet bli en stabil partner i Europas hållbara torvförsörjning.

Sverige har dessutom varit en aktiv part i att utveckla den europeiska miljöcertifieringen Responsibly Produced Peat (RPP), som säkerställer att torv utvinns på redan dränerade marker och att områden återställs efter avslutad produktion.

Det handlar inte om att öppna nya våtmarker, utan om att använda befintliga marker ansvarsfullt och restaurera dem på ett sätt som gynnar både klimat och biologisk mångfald.

- Framtiden handlar inte om att använda torv oansvarigt – utan om att integrera den intelligent i en hållbar och motståndskraftig bioekonomi, säger Hannu.

Efterfrågan på odlingssubstrat förväntas fyrdubblas till 2050, enligt branschexperter och forskare. Och även om andelen andra substrat ökar, och forskningen om nya material går framåt, är torv fortfarande ryggraden i den växande substratproduktionen.

Detta lilla spännande fyrverkeri är en bladrosett av rundsileshåret (*Drosera rotundifolia*) som växer på torvmossar. Bladen är fulla av rödskimrande hår med klabbiga söta droppar längst ut. Dit lockas små insekter för att fastna och lösas upp, vilket ger växten ett välkommet tillskott av näring på den annars mycket magra växtplatsen.

Foto: Pia Holmberg

För mer information se www.svensktorv.se eller mejla till info@svensktorv.se
Följ oss även på Facebook och LinkedIn @svensktorv

Denna tidning ges ut av Branschföreningen Svensk Torv och medföljer även som bilaga i tidningen Viola.

BRANSCHFÖRENINGEN
svensk
TORV